

Maha

Nieuwe sectoranalyse 2013 van de algemene ziekenhuizen in België

Belfius Bank is in de loop der jaren de bevoorrechte partner geworden van de lokale overheden. Het is ook de referentiebank voor ziekenhuizen, rusthuizen, hogescholen en universiteiten, en sociale organisaties. Dat label heeft Belfius onder meer te danken aan zijn vermogen om met aangepaste producten en diensten tegemoet te komen aan de specifieke behoeften van die sectoren.

Gesterkt door die knowhow publiceert Belfius nu al voor de 19e keer zijn jaarlijkse Maha-analyse (Model for Automatic Hospital Analyses) die het ter beschikking stelt van de Belgische ziekenhuizen (zowel private als openbare ziekenhuizen). Daarin staan de resultaten van een doorgedreven analyse die de financiële situatie van de Belgische ziekenhuissector weergeeft.

Voor het vijfde opeenvolgende jaar heeft 100 % van de spelers in die sector vrijwillig aan de studie meegewerkt. Deze resultaten geven dus een volledig en getrouw beeld van de evolutie ervan tijdens de voorbije jaren.

Met een geconsolideerde omzet van bijna 14 miljard euro zijn de ziekenhuizen van groot economisch belang. **De sector groeit aanhoudend, zowel financieel als qua tewerkstelling.** De directe tewerkstelling in de sector van de algemene ziekenhuizen bedraagt 84 918 vte. Dat cijfer houdt geen rekening met de zelfstandige artsen die niet op de loonlijst van het ziekenhuis staan.

De Maha-analyse 2013 (boekjaar 2012): voornaamste vaststellingen

Voortzetten van investeringen

In 2011 stelden we vast dat de ziekenhuizen opnieuw meer waren gaan investeren (1,2 miljard euro), niet alleen voor de gewone onderhoudsbehoeften maar ook in grotere bouwprojecten, waarvan er in 2012 heel wat in gebruik werden genomen. Daardoor zijn ook de afschrijvingen toegenomen. **De nieuwe investeringen en de vervangingsinvesteringen zetten zich ook verder door.** In 2012 nam het bedrag daarvoor met 1,3 miljard euro toe.

Het investeringsniveau ligt nagenoeg even hoog in Vlaanderen, Wallonië en Brussel. We stelden dat, volgens hun afschrijvingen, de openbare ziekenhuizen, waarvan de infrastructuur meer verouderd is, meer hebben geïnvesteerd dan de privésector. Zij zijn duidelijk bezig aan een inhaalbeweging.

“Dankzij zijn expertise in de ziekenhuissector kan Belfius een echte meerwaarde bieden aan de ondernemingen die de ziekenhuizen bevoorraden.

Uit de balans is af te leiden dat de investeringen in de eerste plaats werden gefinancierd met financiële langetermijnschuld, die werd aangegaan bij **kredietinstellingen**. Daarnaast hebben de instellingen ook weer in belangrijke mate aan **autofinanciering** gedaan.

De omzet stijgt weinig terwijl de loonlast groot blijft

De **omzet** van de algemene ziekenhuizen groeide met 3,4 % in de sector. Tussen 2010 en 2011 was die groei nog 4,9 %. Die zwakke toename is vooral te verklaren door de evolutie van de **erelonen**, die slechts lichtjes hoger liggen. Het verschil in stijgingspercentage in vergelijking met de voorgaande jaren vloeit ook voort uit grote besparingen (130 miljoen euro) die de regering voor 2012 had opgelegd. Die werden grotendeels verwezenlijkt door de gedeeltelijke indexering van de erelonen.

Voor de **farmaceutische producten** stellen we vast dat de groei zich op een heel wat lager niveau stabiliseert sinds een reeks geneesmiddelen die vaak worden gebruikt voor gehospitaliseerde patiënten, ‘geformatiseerd’ zijn. De positieve – zij het kleiner geworden – marge die de algemene ziekenhuizen behalen via de apotheek (en de medisch-technische diensten) is nochtans belangrijk om de onderfinanciering van het budget financiële middelen (BFM) te compenseren.

De **loonkosten** in de sector blijven toenemen, met 5,3 %. De kosten per vte en ook het aantal vte zijn gestegen.

Het verschil tussen de omzetgroei (+3,4 %) en de loonkosten is de voornaamste factor in de verslechtering van het courant resultaat in 2012. Die evolutie vertaalt zich ook in een **grotere onderfinanciering van de verpleegdiensten** via het budget financiële middelen. Op 100 euro verliest een doorsneeziekenhuis 4,3 euro.

Het boekhoudkundig resultaat daalt geaggregeerd met 36 miljoen euro of een betekenisvolle 18,8 %. 17 ziekenhuizen boeken zo een negatief resultaat, tegen 13 het jaar daarvoor.

Groei in de ziekenhuisactiviteiten

Hoewel de daghospitalisatie in gunstige zin evolueerde, is het aantal opnames in de klassieke hospitalisatiediensten ook gestegen. Vooral de opnames in de diensten geriatrie en revalidatie namen toe, met respectievelijk 5,0 % en 8,5 %. Die stijging kan worden toegeschreven aan de vergrijzing van de bevolking.

De verblijfsduur blijft evenwel afnemen. Onder meer in de CD-dienst is die ingekort van 5,8 naar 5,6 dagen volgens het geaggregeerde gemiddelde.

De geneeskundige evolutie en de technologische vooruitgang blijven dus zorgen voor meer efficiëntie in de sector.

De grote uitdagingen van de ziekenhuissector

Het verouderende ziekenhuisbestand moet verder worden vernieuwd. Er zijn zeer grote investeringen nodig. Wij staan echter aan de vooravond van een aantal diepgaande veranderingen waarvan wij de impact nog niet helemaal kunnen inschatten.

→ In het kader van de zesde staats hervorming worden bepaalde bevoegdheden en financieringsmechanismen die tot nu toe federaal waren, overgedragen naar de gefedereerde entiteiten.

Twee onderdelen van het budget financiële middelen (i.v.m. de investeringen) van de ziekenhuizen zullen worden overgeheveld. Daarom kunnen de budgetten en de strategische keuzes in verband met de roerende en onroerende investeringen verschillen naargelang het gewest.

→ Tot op heden hing de financiering van de ziekenhuizen samen met het aantal uitgevoerde prestaties. Er zullen stappen worden ondernomen om over te gaan naar een ‘financiering op basis van pathologieën’, ook wel ‘all-infinanciering’ genaamd.

Als bevoorrechte partner van de ziekenhuissector zal Belfius deze evoluties op de voet blijven volgen, zodat we de ziekenhuizen nog altijd de meest geschikte producten en diensten zullen kunnen blijven aanbieden.

KORT

In 2012 is het courant resultaat van de algemene ziekenhuizen structureel gedaald. Toch blijft de financiële structuur van de algemene ziekenhuizen gezond. Ze beschikken over aanzienlijke liquide middelen en een goed autofinancieringsvermogen. De voorzieningen zijn gestegen tot meer dan één miljard euro.

In België blijven de ziekenhuizen een belangrijke economische speler op het vlak van tewerkstelling en investeringen.